

חוקר פסיקה - צ'ין מנחם
מחלקת נוטריונים והתביעה האזרחית
ספטמבר 2025

נוטריונים נכבדים,

היחידה לתביעה משמעתית ומחלקת נוטריונים במשרד המשפטים ממשיכים להוכיח את מחויבותם לשמירה על כבוד המקצוע ולהגנה על האינטרסים של הציבור הרחב.

בפסקי הדין האחרונים שנדונו בבית הדין למשמעת ניתנו החלטות משמעותיות המבהירות את הגבולות האתיים והמקצועיים שעל נוטריונים לעמוד בהם. בהחלטות אלו הושם דגש על הצורך בעמידה בסטנדרטים הגבוהים ביותר של מקצועיות ואמינות ושמירה על האמון הציבורי בנוטריונים ובשירותיהם. בשלושה מקרים חמורים הוחלט על ביטול רישיון של נוטריון ובמקרה נוסף הוחלט על נזיפה וקנס כספי.

במקרה הראשון, בית הדין הארצי קיבל את הערעור על קלות העונש המקורי והורה על ביטול רישיון הנוטריונית נוכח כמות העבירות והזלזול בתקנות, מה שהוכיח על חוסר התאמה למילוי תפקיד של אמון ציבורי.

במקרה השני, בית הדין ביטל את רישיון הנוטריון עקב הרשעות בעבירות חמורות של מרמה וזיוף מסמכים. תיק זה מדגיש את החשיבות שבשמירת אתיקה מקצועית ואת ההשלכות החמורות כאשר נוטריונים מנצלים את מעמדם לרעה.

גם במקרה השלישי, התקבלה החלטה על ביטול רישיון על אף שהעבירות בוצעו בכובעו כעורך דין. ההחלטה מבהירה כי עבירות מהותיות שנעשות בכובע המקצועי יש להן השלכות גם על תפקיד הנוטריון.

במקרה האחרון הוחלט על נזיפה וקנס כספי במסגרת הסדר טיעון, לאחר שנמצא כי פעל בניגוד לחוק בכך שהנפיק אישורים נוטריוניים ללא תשלום האגרות הנדרשות. ההחלטה משקפת את הבנת הנסיבות המקלות, אך גם את הצורך לשמור על כללי המקצוע.

עקב בצד אגודל אנו פועלים לניקוי שורת המקצוע מהמחזיקים ברישיון שסרחו ובה בעת ממצבים את מחלקת נוטריונים והתביעה המשמעתית במשרד המשפטים כגורם רלוונטי ומשמעותי בתחום האתיקה והדין המשמעותי.

בברכה,

עו"ד יונית רוזנפלד

סגנית מנהלת מחלקת נוטריונים

האגף לאסדרת מקצועות, משרד המשפטים

מקרה ראשון - ביטול רישיון נוטריון

בית הדין הארצי קיבל את הערעור שהוגש על ידי ב"כ היועצת המשפטית מהיחידה לאכיפת דין משמעותי שבלשכה המשפטית של משרד המשפטים, אימץ את כל הטענות שהועלו בערעור וקבע כי העונש הראוי בעקבות ארבעת הרשעותיה של הנוטריונית הוא ביטול הרישיון.

הנוטריונית הורשעה בעבירות הכוללות אי שמירת העתקים של אישורים נוטריונים במשרד הנוטריון, אי העמדת מסמכים לעיון ביקורת נוטריונים לפי חוק הנוטריונים, אי תיעוד עשרות אישורים נוטריונים בספר הנוטריון וכן תיעוד לקוי של אישורים שהונפקו, הוצאת אישורים נוטריונים כפולים עם אותו מספר סידורי, אי הקפדה על גביית שכר נוטריוני כנדרש, אי הקפדה על צירוף מסמכים מקוריים לאישורים הנוטריונים ועוד. המדובר בכמות עצומה של אישורים לא תקינים שיצאו מתחת ידה של הנוטריונית, כאשר הליקויים הם מגוונים ורבים ונוגעים לתחומים רבים.

בית הדין המשמעותי קבע כי: "עסקינן במחדלים קשים אשר חוטאים לעצם המינוי והשליחות שניתנו בידיה של המשיבה כנוטריונית ובכלל זה, כמות העבירות וחומרת כל אחת מהן בפני עצמה והצטברות העבירות מלמד על יחס של זלזול כלפי דרישות החוק מנוטריון ופגיעה ממשית באמינות האישורים המוצאים תחת ידה".

עוד בנימוקי ההחלטה צוין כי מדובר במקרה קיצון של חריגה מכל סטנדרט התנהגות החל על נוטריון בעבודתו. בית הדין השתכנע כי אין מדובר במעידה חד פעמית, אלא בפעילות בלתי מסודרת, מבולגנת, תוך אי ציות להוראות החוק והתקנות. לא זו אף זו, על אף שהנוטריונית הורשעה בעבר ורישיון הנוטריון שלה הותלה לתקופה, המשיבה לא הפנימה את חומרת מעשיה, לא תיקנה את דרכיה ושובה ועברה עבירות. בית הדין המשמעותי קבע כי מעשיה

ומחדליה הרבים של המשיבה, כמותם, סוגיהם השונים ומגוון הפרות הדין מחייבים ענישה כבידה, אשר תגן על ציבור המשתמשים בשירותי נוטריין. בית הדין סבר כי המשיבה אינה מתאימה לתפקיד נוטריין וכי המשך פעילותה מסכן את הציבור ואת סדרי המשפט והשלטון. לפיכך, קבע הרכב בית הדין כי העונש היחיד ההולם את מעשיה ומחדליה של המשיבה הוא ביטול רישיון הנוטריון והרחקתה מעיסוק בעבודה נוטריונית.

מקרה שני - ביטול רישיון נוטריין

ביום 14 באוגוסט 2024, ניתן פסק דין בעניינו של הנוטריון בהליך משמעותי שאוחד בשני תיקים. בהתאם להחלטת בית הדין המשמעותי הוטל על הנוטריון אמצעי משמעת של התליית הרישיון הנוטריון שלו ל-5 שנים שימנו מיום מתן הכרעת הדין.

התביעה המשמעתית ביקשה לבטל את רישיונו בטענה כי העבירות בהן הורשע נעשו בהיותו נוטריין ותוך ניצול רישיון הנוטריון.

ביום 26.1.25 התקבלה החלטת בית הדין הארצי של לשכת עורכי הדין לבטל את רישיון הנוטריון. הערעור, אשר הוגש על ידי התביעה המשמעתית, התקבל במלואו ורישיון הנוטריון של הנקבל בוטל תוך קביעות משמעותיות ביחס לעיסוק כנוטריון.

מדובר בנוטריון אשר הורשע בשני הליכים פליליים בעבירות שלפי סעיף 47 לחוק הנוטריונים (סיוע לעבירה על ידי נוטריין) ובריבוי עבירות לפי סעיפים 415, 418 ו-420 לחוק העונשין (קבלת דבר במרמה, זיוף מסמכים והגשת מסמכים מזויפים בודעו שהם מזויפים). הנקבל, בצוותא יחד עם נאשם נוסף בהליך הפלילי, החתימו אנשים מבוגרים בבתי חולים על מסמכים שמעבירים את הקרקעות שבבעלותם לנאשם השני. את הפעולות העברייניות ביצע תוך שימוש ברישיון הנוטריון שבידיו.

הערעור שהוגש על ידי התביעה המשמעתית היה ביחס לקלות אמצעי המשמעת שהוטל על הנקבל ולא ביחס להרשעה. העמדה כפי שהוצגה בכתב הערעור ובדיון הייתה כי אמצעי המשמעת שהוטל על המשיב במסגרת ההליך המשמעותי, אינו עומד בהלימה לקביעותיו של בית הדין המשמעותי לעניין חומרת העבירות שבוצעו על ידי המשיב ולעניין כמות העבירות בהן הורשע המשיב בהליך הפלילי.

זאת ועוד, נוכח מהות העבירות בהן הורשע המשיב, תחילה בהליך הפלילי ולאחר מכן בהליך המשמעותי, חומרת העבירות וכמות העבירות, התלייה של רישיון הנוטריון לתקופה קצובה, איננה משיגה את מטרתה ומאפשרת למשיב לחזור ולעסוק במקצוע הנוטריון באופן אוטומטי

לאחר תום ההתליה. מצב שהוא בלתי נתפס לאור חומרת העבירות בהן הודה המשיב ואף לאור קביעת בית הדין המשמעתי כי במעשיו של הנילון קיים קלון.

מקרה שלישי - ביטול רישיון נוטריון

ביום 06.10.24 התקיים דיון בבית הדין המשמעתי המחוזי של לשכת עורכי הדין בעניינו של נוטריון.

הנוטריון הורשע בפלילים על פי הודעתו בהסדר טיעון ותיקון כתב אישום בעבירות הבאות:

1. קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות- בשנת 2015 טרם קיבל את רישיון הנוטריון שלו, הנאשם ואחרים הציגו מצג שווא לבני זוג אודות קניית קרקע וקיבלו מהם כספים במצג שווא כאילו הנאשם מייצג אותם בעסקה.

2. שימוש במסמך מזויף ביוזעין- בשנת 2017 לאחר מעשי המרמה, בני הזוג תבעו את הנוטריון, תביעה אזרחית. במסגרת כתב הגנתו, השתמש הנוטריון במסמך מזויף של ביטול עסקת מכר המקרקעין בין בני הזוג כאשר גם חתימתם של בני הזוג זויפו על גבי המסמך. את המסמך, הגיש הנוטריון לבית המשפט במסגרת כתב הגנתו בהליך האזרחי ובכך אף שיבש הליכי משפט.

3. שיבוש הליכי משפט כאמור בפסקה 2.

את הרישיון קיבל הנוטריון בינואר 2016 ואת העבירות הפליליות ביצע בכובעו כעורך דין וללא שום פעולה נוטריונית.

במסגרת הליך משמעתי לפי סעיף 75 לחוק לשכת עורכי הדין, הושעה רישיון עורך הדין של הניקבל למשך 5.5 שנים על סמך הרשעותיו הפליליות ונקבע כי יש במעשיו קלון.

במסגרת ההליך המשמעתי שלפי חוק הנוטריונים אשר נערך ביום 06.10.24 התקבל הסדר הטיעון פה אחד ע"י חברי בית הדין המשמעתי והוא ביטול רישיון הנוטריון, זאת למרות שעשה את מעשיו בכובעו כעורך ולא כנוטריון. בית הדין, מציין בין היתר, כי קיבל את הסדר הטיעון נוכח העבירות החמורות בהן הורשע, היות קלון במעשיו ואשר מדובר בעבירות שיוודות לשורשו של המקצוע המשפטי. בנוסף מציין בית הדין, כי אכן יש מקום לאפשר לוועדת הרישיונות לשוב ולבחון את כשירותו של הנקבל לכהן כנוטריון ולכן בוחר בקבלת ההסדר של ביטול הרישיון, שאחרת, רישיון הנוטריון ישוב אליו מיד לאחר השבת רישיון עריכת הדין שלו.

מקרה נוסף - נזיפה וקנס כספי

הנוטריון לא שילם את אגרת הרישיון לשנת 2017 והחל מסוף מרץ 2018 היה אסור לו לשמש כנוטריון כל עוד לא שילם את האגרה בגין אותן שנים בתוספת ריבית והצמדה כקבוע בחוק. הנוטריון שילם את האגרות בתוספת ריבית והצמדה רק בסוף חודש יוני 2020.

בשנת 2020, טרם שילם הנוטריון את אגרות הרישיון, הנפיק הנוטריון שבעה אישורים נוטריוניים למשרד הבריאות תוך שהוא מציין על גבי האישורים האמורים, שכ"ט שגוי לפי תקנות הנוטריונים שכר ושירותים.

בשנת 2024, הוגש כנגד הנוטריון כתב קובלנה בגין סעיפי האישום הבאים:

1. אי שמירה על כבוד המקצוע, לפי סעיפים 21 ו-34(1) לחוק.
2. ביצוע פעולות נוטריוניות כאשר לא שולמה אגרה שנתית ובניגוד להוראות החוק, לפי סעיף 34(2) בשילוב סעיף 6(א1) לחוק.
3. גביית שכר טרחה בניגוד לתקנות שכר ושירותים לפי סעיף 34(5) בשילוב תקנות שכר ושירותים.

דיון ההקראה בעניינו של הנוטריון, התקיים ביום 4.2.25 בחיפה. במהלך הדיון, התביעה סיכמה עם הנוטריון על הסדר טיעון במסגרתו הנוטריון הודה בעובדות כתב האישום והושת עליו אמצעי משמעת של נזיפה וקנס כספי על סך 1500 ₪ שישולם בשלושה תשלומים שווים.

ההסדר משקף נאמנה את ההלימה בין מעשיו של הנוטריון לאמצעי הענישה הראוי בהתחשב בנסיבות כגון: עברו המשמעת הנקי של הנוטריון, תשלום האגרה בתוספת ריבית והצמדה, הבעת חרטה מצד הנוטריון, חיסכון במשאבים לקיום ההליך המשמעת והשהוי שנפל בהליך.